

Foundations of Halacha 17.4 - All Fired Up - Understanding Libun

<p>1. <u><i>Gemara Avodah Zara 75b</i></u></p> <p>The Rabbis taught: If one acquires utensils from idol worshipers: Items that were not used, he shall immerse them and they are purified; items that were used with cold foods, such as cups, ladles and bottles - he shall wash them off and immerse them, and they are purified; items whose use is with hot liquids, such as cookers, kettles, and hot water heaters - he should expunge them [with hot water] and immerse them and they are purified; items whose use is by roasting, such as spits or gridirons, he shall cleanse them [with fire] and immerse them and they are purified.</p>	<p><u>עבודה זרה עה:ב</u></p> <p>ת"ר: הלוקח כלי תשמיש מן העובדי כוכבים, דברים שלא נשתמש בהן - מטבילין והן טהורין; דברים שנשתמש בהן ע"י צונן, כגון כוסות וקתוניות וצלוחיות - מדיחן ומטבילין והם טהורין; דברים שנשתמש בהן ע"י חמין, כגון היורות הקומקמוסון ומחמי חמין - מגעילין ומטבילין והן טהורין; דברים שנשתמש בהן ע"י האור, כגון השפודין והאסכלאות - מלבנן ומטבילין והן טהורין.</p>
<p>2. <u><i>Gemara Avodah Zara 76a</i></u></p> <p>To what extent does one have to cleanse [with fire]? R' Mani said: until their outer layer has been removed.</p>	<p><u>עבודה זרה עו:א</u></p> <p>ועד כמה מלבנן? א"ר מני: עד שתשיר קליפתן</p>
<p>3. <u><i>Talmud Yerushalmi Avodah Zara 5:15</i></u></p> <p>The Libun must be such that sparks fly from [the vessel].</p>	<p><u>תלמוד ירושלמי מסכת עבודה זרה פרק ה הלכה טו</u></p> <p>והליבון צריך שיהו ניצוצות מנתזין ממנה</p>
<p>4. <u><i>Hagahot Maimoniot Hil. Maachalot Asurot 17:5</i></u></p> <p>I found [written] in the name of Harav Avigdor Katz z"l that if one cleanses it with fire to the extent that if he would place straw on it, sparks would fly from it, it is sufficient. If not so, a <i>tarpa</i> underneath which they bake a <i>pashtida</i> and then cleanse it with fire to subsequently bake <i>pladon</i> - if one needed to cleanse it to the extent that sparks would fly from [the utensil itself], it would completely disintegrate.</p>	<p><u>הגהות מיימוניות הלכות מאכלות אסורות פרק יז</u></p> <p>[ה] מצאתי בשם ה"ר אביגדור כ"ץ ז"ל שאם מלבנו עד שאם ישים עליו קש יהו ניצוצות ניתזין ממנו סגי בהכי דאל"כ אותו טרפ"א שאופין תחתיו פשטידי"א ומלבנין אותה לאפות אח"כ פלדון ואם היה צריך ללבנה עד שיהו ניצוצות ניתזין היה מתקלקל לגמרי ע"כ:</p>
<p>5. <u><i>Shulchan Aruch OC 451:4</i></u></p> <p>Utensils which are used over a fire, such as spits, gridirons and the like require Libun. The Libun [required is to the extent that sparks will fly from them. <i>Rema</i> There are those who are lenient if it has been cleansed by fire to such an extent that straw would burn on it from the outside. The practice is in accordance with the first opinion as regards any article for which the ruling is that it requires Libun. However, in the case of an article for which the ruling is that Ha'agalah is required, except that it has cracks, or that we [require] Libun out of acting stringently, a light degree of Libun such as this is sufficient. A chatzuvah requires Libun.</p>	<p><u>שו"ע אר"ח תנא סעיף ד</u></p> <p>כלים שמשתמשים בהם (כז) ט על ידי האור <ח> כגון שפודים ואסכלאות וכיוצא בהם, (כח) י צריכים ליבון; והליבון הוא עד שיהיו ניצוצות (כט) ניתזין מהם. הגה: (ל) יא ויש מקילין אם נתלבן כל כך שקש נשרף עליו (לא) מבחוץ (מרדכי סי' פ"ז והגהות מיימוני פ"ז מהלכות מ"א). (לב) ונוהגין כסברא ראשונה בכל דבר שדינו בליבון, אבל דבר שדינו בהגעלה, (לג) רק שיש בו סדקים או שמחמירין ללבנו, סגי בליבון קל כזה. (לד) יב חצובה צריך ליבון (מהרי"ל).</p>

בית יוסף אורח חיים סימן תנא אות ד ד"ה כלים שמשמשין

ד כלים שמשמשין בהם על ידי האור כגון שפודין ואסכלאות וכיוצא בהם צריכין ליבון ברייתא בסוף מסכת עבודה זרה (עה:) והביאה הרי"ף בפרק כל שעה (ח:) וכתב הר"ן (ד"ה דברים) נראה שדעתו דדברים שנשתמש בהם חמץ על ידי האור צריכין ליבון ואף על גב דאסיקנא בסוף עבודה זרה (עו.) דכל היכא דהיתרא בלע בהגעלה סגי ליה איכא למימר דחמץ כיון ששמו עליו איסורא בלע מיקרי. וכן נראה שהוא דעת הרא"ש שהרי גם הוא כתב ברייתא זו בפרק כל שעה (שם) וכתב רבינו ירוחם (נ"ה ח"ב מ:): שכן דעת רוב הפוסקים והרב המגיד כתב בפרק ה' (הכ"ג) שפודין ואסכלאות לא נתבאר דינן בגמרא לענין חמץ בפסח ונחלקו בו המפרשים ז"ל יש מי שאומר שדינן כדן שאר האיסורין וצריכין ליבון ויש מי שאומר שכיון שמה שבלע היה היתר די בהגעלה ואפשר שזהו דעת רבינו שהזכיר כאן בסכינים הגעלה ובפרק י"ז מהלכות מאכלות אסורות (ה"ז) בלוקח סכין מן הגוים הצריך ליבון ולא הזכיר כאן ליבון כלל ומכל מקום דעת הרמב"ן (חי' ע"ז שם ד"ה רב אשי) להשוות חמץ לגיעולי גוים והם סוברים שבסכינים אף בגיעולי גוים אינן צריכים אלא הגעלה עכ"ל וכתב רבינו ירוחם (שם) שדעת רוב הפוסקים כדעת הרמב"ן להשוות חמץ לגיעולי גוים והגהות מיימוניות (פ"ה הכ"ג אות א) הזכירו סברות אלו וכתבו שהעולם נהגו כדברי האוסרין:

והליבון עד שיהיו הניצוצות ניתזין מהם. שם בסוף עבודה זרה (עו.) ועד כמה מלבנן א"ר מני עד שתסיר קליפתן ובירושלמי שילחי עבודה זרה (פ"ה הט"ו) הליבון צריך שיהיו ניצוצות מינתזין ממנו וכן כתב הרא"ש בתשובה כלל י"ד (סי' א): וכתוב בהגהות מיימון פרק י"ז מהלכות מאכלות אסורות (ה"ג אות ה) בשם ה"ר אביגדור דכשמלבנן עד שאם ישים עליו קש יהיו ניצוצות ניתזין ממנו סגי בהכי דאם לא כן אותה טירפ"א בלעז שאופין פשטידא תחתיה ומלבנין אותה כדי לאפות תחתיה פלדו"ן אם היה צריך ללבנה עד שיהיו ניתזין ניצוצות ממנה היתה לגמרי מתקלקלת: והמרדכי כתב בסוף עבודה זרה (סוסיי תתס) דכלים הבלועים מאיסור בעו נשירת קליפה אבל הבלועים מהיתר כגון חלב או בשר אין צריכין ליבון גדול דנשירת קליפה [אלא רק] עד שתהא יד סולדת בו משני עבריה וגם רגילין לבדוק על ידי נתינת קש עליה מבחוץ לראות אם הקש נשרף בהכי סגי דאם כן שליט הליבון מעבר אל עבר אף על פי שלא תסיר קליפתו ומכל מקום די בכך דכיון דהיתרא בלע אם כן די להם בהגעלה ואף על גב דתשמישם על ידי האור כדמשמע בשמעתין והא לא גרע ליבון זה מהגעלה ואותו ליבון מפליט יותר מהגעלה עכ"ל ולפי סברת האומרים דחמץ כיון ששמו עליו איסורא בלע מיקרי ומפני כך הם אומרים דכלים שנשתמש בהם חמץ על ידי האור צריכין ליבון ולא סגי להו בהגעלה כמו שכתבתי בסמוך אם כן גם ליבון קל לא סגי להו אלא צריכין ליבון גמור:

משנה ברורה סימן תנא ס"ק לד

(לד) חצובה צריך ליבון - הוא כלי שיש לה ג' רגלים ומעמידין עליה קדרה או מחבת בתנור על האור כל השנה ואם רוצה להשתמש בה בפסח צריך ללבנה באור לפי שלפעמים נשפך עליה עיסה ונבלע בה טעם חמץ ע"י האור. וזהו רק לכתחלה משום חומרא דחמץ דבאמת שתי קדרות הנוגעות זו בזו אין יוצאת הבליעה מזו לזו כמבואר ביו"ד סימן צ"ב ס"ז וגם יש לתלות שאף אם נשפך כבר נשרף והלך לו כיון שבכל שעה היא על האש וע"כ בודאי די לזה בליבון קל ובדיעבד אף אם נשתמש עליו בלי ליבון כלל ג"כ אין לאסור: